

İHRACATTA AKREDİTİFLERİN ETKİSİ: EGE BÖLGESİ ÖRNEĞİ¹

Meryem BAYRAM* & Hürriyet BİLGE**

*Bilim Uzmanı.

**Dr. Öğr. Üyesi, Celal Bayar Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, Bankacılık ve Finans Bölümü, hurriyet.bilge@gmail.com

Copyright © 2019 Meryem BAYRAM ve Hürriyet BİLGE. This is an open access article distributed under the Eurasian Academy of Sciences License, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

ÖZET

Ülkeler dış ticaret yaparken kullandıkları teslim ve ödeme şekilleri bulunmaktadır. Bu ödeme yöntemlerinden biri olan akreditifli ödeme, diğer ödeme yöntemleri arasında en güvenilir ve iki tarafın da hakkını koruyan ödeme şeklidir. Akreditif, ihracat yapılan malların bedelini ödenmesi konusunda belirli koşulların yerine getirilmesinden sonra ödemenin yapılacağına ilişkin bir tür teminattır. Araştırma, Ege Bölgesi ihracatında akreditifli ödemenin diğer tüm ödeme yöntemleri arasında ne kadar etkili ve önemli olduğunu belirlemek amaçlanmaktadır. Bu bağlamda Ege İhracatçı Birlikleri'nden alınan ödeme yöntemlerine göre 2011-2018 yılları arasındaki ihracat tutarları incelenmiştir. Akreditifli ödeme yöntemi diğer ödeme yöntemleri ile karşılaştırılarak avantajları ve kullanılabilirliği değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dış Ticaret, İhracat, Ödeme Şekilleri, Akreditif

JELKodu: F13, F34, P45

THE EFFECT OF LETTER OF CREDIT ON EXPORT: THE EXAMPLE OF AEGEAN REGION

ABSTRACT

Countries has the forms of delivery and payment they used when they make foreign trade. One of these payment methods, letter of credit, is the most reliable payment method and the payment method that protects the rights of both parties. The letter of credit is an assurance that payment will be made after the fulfillment of certain conditions for the payment of the goods for export. The aim of this study is to determine whether how effective and important the letter of payment among all other payment methods in Aegean Region export. In this context, the export amounts according to payment methods between 2011 and 2018 were analyzed received from Aegean Exporters' Associations. Payment method with letter of credit were evaluated advantages and usability by comparing the with other payment methods.

Keywords: Foreign Trade, Export, Payment Methods, Letter of Credit

JEL Code: F13, F34, P45

1. GİRİŞ

Dış ticaret, ülkeler arasında gerçekleştirilen ihracat ve ithalat hareketlerine denmektedir. Ülkeler, üretmedikleri veya uzmanlaşmadıkları malları diğer ülkelerle ticaret yaparak

¹ Bu çalışma Meryem BAYRAM'ın Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası Ticaret ve Finans Ana Bilim Dalı'nda hazırladığı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

karşılıklıdır. Bu ticaret, ilk medeniyetlerde önce mallar arası takas kullanılmaya, daha sonra paranın bulunması ile mallar parayla satılmaya başlamıştır. Daha sonraki zamanlarda dış ticaret, her ülke refah seviyesinin yükselmesi ve ekonomisinin güçlenmesi için bir unsur haline gelmiştir.

Ülkeler arasında gerçekleşen ticari faaliyetlerde malın bedelinin ne zaman ve nasıl ödeneceği, malın ithalatçıya (alıcıya) ne zaman gönderileceği ve iki tarafın birbirine olan güven problemi gibi sorunlar oluşmuştur. Oluşan bu sorunlar dış ticarete çeşitli ödeme yöntemlerinin kullanılması ile ortadan kalkması amaçlanmıştır. Bu ödeme yöntemlerinden biri akreditifli ödemedir. Akreditifli ödeme hem en güvenilir ödeme yöntemi olmasıyla birlikte maliyeti en pahalı ödeme şeklidir. Akreditifli ödeme, Milletlerarası Ticaret Odası (ICC) tarafından yayınlanan broşüre göre yürütülmektedir. Dünyada oluşan değişimlere ve gelişmelere bağlı olarak broşür yenilenmekte olup en son yürürlüğe giren broşür 1 Temmuz 2007 tarihindeki UCP 600 broşürüdür.

Akreditifli ödemenin kullanım etkinliğini incelemek üzere hazırlanan bu makalede; dış ticaretin tanımı yapılmış, dış ticaretin tarihsel gelişimi, dış ticaret teslim şekilleri ve ödeme yöntemleri, akreditifin işleyişi ve akreditifli ödemede bulunan taraflar ele alınmıştır. Ege Bölgesi'nde yapılan ihracat tutarları yıllar itibariyle değerlendirilmiştir ve bu tutarları elde edilirken Ege İhracatçı Birlikleri'nden yardım ve destek alınmıştır.

2. DIŞ TİCARETİN TANIMI VE TARİHİ

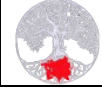
Ülkeler arasında, geçmişten günümüze kadar çok çeşitli boyutlarda ilişkiler süre gelmiş olup bu ilişkiler arasında en canlı, sürekli ve kalıcı olanlardan birisi, kendisini mal alım ve satımı şeklinde gösteren ticari ilişkilerdir (Onursal, 2016: 49). Ülkeler kendilerinin üretmediği veya maliyeti yüksek mal ve hizmetleri dışarıdan almışlardır. Bu yüzden yıllar boyunca birbirleriyle ticari ilişki kurmak zorunda kalmışlardır.

İki ya da daha fazla ülkenin arasında gerçekleştirilen genelde mal ve hizmet ticareti olan alışverişe dış ticaret denilmektedir (Mustafa, 2010: 3; Singh, 2009: 2). Ülkelerin ekonomik ve psikososyal yönden gelişmesine, milli gelirinin artmasına, ülkeler arası ilişkilerin daha iyi hale gelmesine ve birbirlerini daha çok tanınmasına dış ticaretin çok önemli katkısı vardır.

2.1. Dış Ticaretin Tarihsel Gelişimi

Ülkeler eski çağlardan beri üretmedikleri veya uzmanlaşamadıkları malları kendi aralarında ticaret yaparak karşılaşmışlardır (Mirze, 2010: 84). M.Ö. 200'lü yıllarda ortaya çıkan en uzun ve en eski olan İpek Yolu, doğudan batıya ipek, baharat, değerli taşlar ve porselenlerin taşınmasında kullanılan en önemli ticaret yolu olmuştur. M.S. 4. yüzyılda ise Roma İmparatorluğunun yıkılmasıyla birlikte Avrupa'da, kapalı ekonomik yapı ve feodal sistem hakim olmuştur. Ticaret aracılığı ile zenginliği artırma arayışları 15. yüzyıl ile 18. yüzyıl arasında tüm Avrupa'da yayılmıştır (Yılmaz ve Çınar, 2015: 5). Özellikle 17. ve 18. yüzyıllarda tüccarlar, hükümet yetkilileri, bankerler ve filozofların oluşturduğu bir grup tarafından merkantilizm olarak bilinen uluslararası ticaret konusunda birçok deneme ve broşürler yazılmıştır (Acar, 2012: 7). Merkantilizm, dünya servetinin sabit olduğu, ticaret yapan ülkelerden biri kazanırken diğer ülkenin kaybettiği; yani taraflar arasında bir çıkar çatışması olduğu bir yaklaşımdır (Dizkırıcı, 2004: 4). 17. yüzyıldan sonra gelişen makineleşme ve üretime insan gücü dışında yeni kaynakların oluşturulması, feodal yapıyla uyumlanmayan ekonomik gelişmeler göstermiştir (Poon ve Rigby, 2017: 6; Tuncel, 2006: 3).

18. yüzyılda merkantilizm yerini klasik liberalizme bırakmıştır. Sanayi devrimi ile liberalizm köklenmiştir ve buhar gücünün sanayiye uygulanması ile büyük ölçekli üretime geçilmiştir (F. Kaya, 2009'den aktaran Küsmez, 2016: 3). Liberalizm düşüncesine göre uluslararası

ticarete her iki tarafın da kazandığı, iş bölümü sayesinde dünya kaynaklarının verimliliğinin arttığı yaşam standartlarının yükseldiği anlaşılmıştır (Seyidoğlu, 2003'den aktaran Dizkırıcı, 2004: 5). Bu düşünceye paralel Adam Smith'in Mutlak Üstünlükler Teorisi ve David Ricardo'nun Karşılaştırmalı Üstünlükler Teorisi olmak üzere iki yaklaşım oluşmuştur.

Günümüzde çok sayıda teknolojik gelişmeler ve artan elektronik işlemlerle birlikte 18. yüzyılda kullanılan dış ticaret teorilerinin geliştirilmesi durumu ortaya çıkmaktadır. Karşılaştırmalı üstünlüklerde dinamik bir şekilde devamlı olarak yenilendiği görülmektedir (Yılmazer ve Çınar, 2015: 7).

3. DIŞ TİCARETTE ÖDEME ŞEKİLLERİ

İki ülke ticaret için aralarında yaptıkları sözleşmede belirtilen koşullardan biri malın bedelinin ödeme şeklidir. Ödeme şekilleri, alıcı ile satıcı arasında yapılan sözleşme ile malın bedelinin nasıl ödeneceğinin belirlenmesinde söz konusu olan yöntemlerdir. Bu yöntemlerden her biri iki taraf için de belirli riskler taşımaktadır.

Günümüzde kullanılan dış ticaret ödeme şekilleri şunlardır (Bayazıtlı, 2015: 28):

- Peşin ödeme,
- Mal mukabili ödeme,
- Vesaik mukabili ödeme,
- Akreditifli ödeme,
- Kabul kredili ödeme,
- BPO Ödeme (Banka Ödeme Yükümlülüğü).

3.1. Peşin Ödeme

Satıcının ihraç ettiği malları alıcı teslim almadan önce uluslararası bankalar aracılığıyla satıcıya mal bedelinin peşin olarak ödenmesi ve alıcının mal bedelini ödedikten sonra satıcı tarafından malların sevk edilmesi işlemidir (Kaya, 2009: 68; Kebapçı, 2010: 36; Şahin'den aktaran Ünver, 2008: 17; Tulgar, 2018: 30). Peşin ödeme şekli, alıcı için en fazla riske, satıcı için ise en az riske sahip olduğu ödemedir. Peşin ödemenin işleyişi şu şekildedir (Ağsakal ve Erkan, 2016: 583; Dizkırıcı, 2004: 35; Top, 2014: 5):

- Alıcı ve satıcı aralarında satış sözleşmesi yaparken ödeme şekli peşin ödeme olarak belirlenir,
- Alıcı, malın bedelini satıcının ülkesindeki bankaya havale eder ya da satıcıya elden öder. Havale edildiyse alıcının ülkesindeki banka, satıcının ülkesindeki bankaya para transferini gerçekleştirir,
- Mallar, satıcı tarafından hazırlanıp evraklarla birlikte alıcıya gönderilir,
- Alıcı, malları aldığı belgeler ile gümrükten çeker.

3.2. Mal Mukabili Ödeme

Mal mukabili ödeme şekli; alıcının ise en az, satıcının en fazla riske sahip olduğu ödeme yöntemidir. Bu yöntemde ihraç edilen malın alıcıya teslim edilmesinden sonra satıcıya mal bedelinin ödenmesi biçiminde yapılan ödeme şeklidir (Ağsakal ve Erkan, 2016: 583; Kebapçı, 2010: 37). Mal mukabili ödeme şeklinin işleyişi şöyledir (Ağsakal ve Erkan, 2016: 584; Çiray, 2009: 14; Dizkırıcı, 2004: 35; Karakaya, 2015: 5; Tulgar, 2018: 31):

- Alıcı ile satıcı aralarında satış sözleşmesi yapar. Sözleşmede ödeme yöntemi mal mukabili olarak belirlenir,
- Mallar hazırlanıp satıcı tarafından sevkiyatını yapar,
- Alıcıya ulaştırılması için satıcı gerekli belgeleri kendi bankasına verir,

- Satıcının bankası, alıcının bankasına belgeleri gönderir,
- Alıcı, belgelere ulaşınca malları gümrükten çekerek teslim alır,
- Alıcı, ithal ettiği malların bedelini kendi bankasına öder,
- Alıcının bankası, satıcının bankasına malın bedelini iletir,
- Satıcı, bankasından ihraç ettiği malların bedelini alır veya hesabına yatırılır.

3.3. Vesaik Mukabili Ödeme

Dış ticarete kullanılan ödeme yöntemlerinden biri de vesaik mukabili ödemedir. Bu ödeme şekli, ihraç konusu olan malın satıcının ülkesinden taşıyıcı vasıtasıyla yüklenerek sevk edilmesinden sonra sevk edildiğini gösteren belgeleri malın bedelinin ödenerek bankadan teslim alınması şeklinde yapılan ödeme yöntemidir (Kaya, 2009: 79). Bu ödeme yönteminin diğer bir adı da belge karşılığı ödemedir.

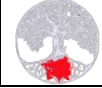
Vesaik mukabili ödeme, alıcı ile satıcı arasında bilimli bazı haklar sağladığı için akreditifli ödeme yöntemi ile benzerlik göstermektedir. Bu ödeme yöntemlerini birbirlerinden ayıran en önemli fark, akreditifli ödemede satıcı evrakları bankaya ibraz ettiği anda ödeme yapılırken, vesaik mukabili ödemede evrakların alıcının bankasına ulaştığında ödeme yapılmaktadır (Demir, 2010: 11). Vesaik mukabili ödemenin işleyişi şöyle olmaktadır (Demir, 2010: 13; Karakaya,2015: 8; Kebapçı, 2010: 38; Küsmey, 2016: 14-15; Şirinpınar,2012: 13-15):

- Alıcı ile satıcı aralarında satış sözleşmesi yaparak şekli vesaik mukabili olarak belirtilir,
- Satıcı, ilk olarak malları hazırlar ve sevk eder,
- İhracat ile ilgili gerekli evraklar satıcı tarafından hazırlayıp ülkesindeki kendi bankasına talimatla verir. Talimatta ihracat detayları ile belgelerin alıcıya ne karşılığında teslim edileceği belirtilir (Karakaya, 2015: 8).
- Satıcıdan belgeleri teslim alan banka, hangi belgelerin alıcıya verileceği, alıcı ve satıcının bilgileri ve neyin karşılığında alıcıya belgelerin teslim edileceğini açıklayan bir evrak olan römiz mektubu düzenler ve tahsil talimatı ile birlikte belgeleri alıcının bankasına gönderir,
- Alıcının bankası evrakların geldiğini ihbar mektubu düzenleyerek alıcıya bildirir,
- Alıcı bankaya gelen belgeleri teslim almak üzere bankaya gelir. Mal bedelini ödeyerek teslim alacaksa ödemesini yapar, kabul karşılığı teslim edilecekse poliçeyi imzalar,
- Alıcı belgeleri teslim aldıktan sonra malları gümrükten çeker. Eğer alıcı, poliçe karşılığında belgeleri teslim almışsa poliçe tarihi geldiğinde ödemesini yapar,
- Alıcının bankası, satıcının bankasına malın bedelini gönderir,
- Satıcının bankası ise gerekli kurallar çerçevesinde bedeli satıcıya öder.

3.4. Kabul Kredili Ödeme

Kabul kredili ödeme, mal bedelini alıcıya mal teslim edildikten sonra belirledikleri vadede alıcının satıcıya ödeyeceğini vaat eden ve bunu bir poliçeye bağlayan bir ödeme şeklidir. Bu ödeme şekli, mal mukabili ödemeye göre satıcı için daha güvenli bir ödeme şeklidir. Çünkü mal bedelinin ödenmesini garantileyen bir kıymetli evrak olan poliçe söz konusudur (Küsmey, 2016: 14).

Kabul kredili ödemenin üç çeşidi bulunmaktadır. Bunlar; kabul kredili mal mukabili ödeme, kabul kredili vesaik mukabili ödeme ve kabul kredili akreditifli ödemedir (Ağsakal ve Erkan, 2016: 584; Bölükbaşı, 2008: 20; Gayıpov, 2013: 39; Kaya, 2009: 74; Onursal, 2016: 304). Kabul kredili ödeme yönteminin işleyişi şu şekilde açıklanmaktadır (Acar, 2012: 58; Bölükbaşı, 2008: 19-20; Karakaya,2015: 13; Muşovi, 2014: 24):

- Alıcı ile satıcı aralarında satış sözleşmesi yaparlar. Sözleşmede ödemenin kabul kredili olduğu yani ödemenin bir vadeye bağladığı poliçenin kabulü yoluyla olacağına karar verirler,
- Satıcı, malları hazırlayıp sevk eder,
- Gerekli belgelerle birlikte düzenlediği poliçeyi de kendi bankası yoluyla alıcının bankasına gönderir,
- Satıcının bankası verilen belgelerle birlikte römiz mektubu düzenleyip alıcının bankasına gönderir,
- Alıcının bankası, satıcıya poliçeyi imzalaması ve belgeleri alması için alıcıya haber verir,
- Alıcıya poliçeyi imzalaması ile belgeler teslim edilir,
- İmzalanan poliçe satıcıya ulaştırılması için satıcının bankasına gönderilir,
- Satıcı poliçeyi teslim alırken alıcı da elindeki belgeler sayesinde malları gümrükten çeker, malın bedelini sonra öder.

3.5. BPO Ödeme (Banka Ödeme Yükümlülüğü – Bank Payment Obligation)

Banka ödeme yükümlülüğü, ödeme şekillerinden sonuncusu olan aslında bir nevi banka güvencesidir. Bir bankanın diğer bir bankaya verdiği, satıcı tarafından kendi bankası ile elektronik ortamda sunulan işlem bilgilerinin doğru şekilde eşlenmesi sonucu ödemenin belirlenen sürede yapılmasını sağlayan bir banka taahhüdüdür (Meijer ve Menon, 2012'den aktaran Susmuş ve Başlangıç, 2015: 324). Banka ödeme yükümlülüğü işleyişi şu şekilde olmaktadır (Alhattab, 2018: 58-59; İş Bankası, 2013'den aktaran Göleç, 2015: 110):

- Alıcı ile satıcı aralarında sözleşme yaparlar ve sözleşmede ödeme yöntemini banka ödeme yükümlülüğü olarak belirtirler,
- Alıcı, BPO açmak üzere gerekli diğer verilerle birlikte mal sevkiyatına ilişkin genel bilgileri de bankasına bildirir,
- Alıcının bankası BPO'yu açar ve düzenler. Satıcının bankasına satıcıya bildirilmek üzere gönderir,
- Satıcı, malları yükledikten sonra alıcının gönderdiği verilerle eşlenecek olan gerekli tüm verileri alıcının bankasına gönderir,
- Bu veri setleri, eşleşme uygulaması için TMA'ya gönderilir,
- İki verinin karşılaştırılmalarıyla alıcı banka ödeme yapıp yapmayacağına karar verir,
- TMA tarafından yapılan eşleşmenin sonucu taraflara gönderilir,
- Gelen sonuçlar olumlu ise yani eşleşme olmuşsa ödeme yapılır.

3.6. Akreditifli Ödeme

Akreditifli ödeme, uluslararası ticarete yaygın olarak kullanılan ödeme şekillerinden biridir. Birbirlerini tanımayan ya da güvenmeyen iki taraf (alıcı ve satıcı) arasında tercih edilen ve iki tarafın da haklarını koruyan, eşit şekilde risk ve sorumluluk yükleyen ödeme yöntemidir. Akreditif, dış ticarete kredi mektubu ya da vesaik krediler olarak da bilinmektedir.

Akreditifli ödeme, genellikle birbirlerini yeteri kadar tanımayan alıcı ve satıcı tarafından kullanılmaktadır. Bu ödeme şekli, güvence unsuru olarak bankanın devreye girmesiyle alıcının malını belirlenen şartlarda teslim almasını ve satıcının ise mal bedelinin ödemesini garanti altına almasını sağlayan bir sistemdir (Pritchard, 2018: 2; Toklu, 2018: 54).

Akreditife ilişkin ilk yazılı düzenleyici kararlar, 1933 yılında Milletlerarası Ticaret Odası (MTO - ICC) tarafından alınmıştır (Gayipov, 2013: 41). Daha sonra 1951, 1962, 1974, 1983 ve 1993 yıllarında gözden geçirilmiştir. Bu kuralların en son hali ise 1 Temmuz 2007

tarihinde oluşturulan UCP 600 broşürüdür (Kaçmaz, 2014: 27; Saraç, 2014: 8). Bu broşür, 'Akreditiflere İlişkin Birörnek Usuller ve Uygulama Kuralları – 2007 Revizyonu (ICC Uniform Customs and Practice for Documentary Credits- 2007 Revision)' olarak adlandırılmıştır.

Tablo 1: Milletlerarası Ticaret Odası Tarafından Düzenlenen Akreditiflere İlişkin Yeksenak Kuralların Tarihiçesi

YAYIN NO	YAYIN TARİHİ VE SIRASI
Broşür No: 82	1933 - İlk Basım
Broşür No: 151	1951 - Birinci Revizyon
Broşür No: 222	1962 - İkinci Revizyon
Broşür No: 290	1974 - Üçüncü Revizyon
Broşür No: 400	1983 - Dördüncü Revizyon
Broşür No: 500	1993 - Beşinci Revizyon
Broşür No: 600	2007 - Son Revizyon

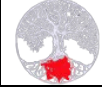
Kaynak: Yılmaz ve diğerleri, 2012: 384.

3.6.1 Akreditifli Ödemede Taraflar

Akreditifli ödeme, belgelere ve bankalara bağlı olarak yürütülmesi dolayısıyla diğer ödemelerden daha karmaşık olmaktadır. Bu yüzden gerçekleşen aşamalarda birçok taraf bulunmaktadır (Dizkırıcı, 2004: 58). Akreditif işlemini başlatan, işlemi yürüten ve ödemeyi yapan taraflar akreditif metninde yer almaktadır (Cesur, 2013: 16).

Akreditif ödeme şeklinde ihracatçı (satıcı), ithalatçı (alıcı), lehtar (ihracatçının) banka ve amir (ithalatçının) bankası olmak üzere genelde dört taraf bulunmaktadır.

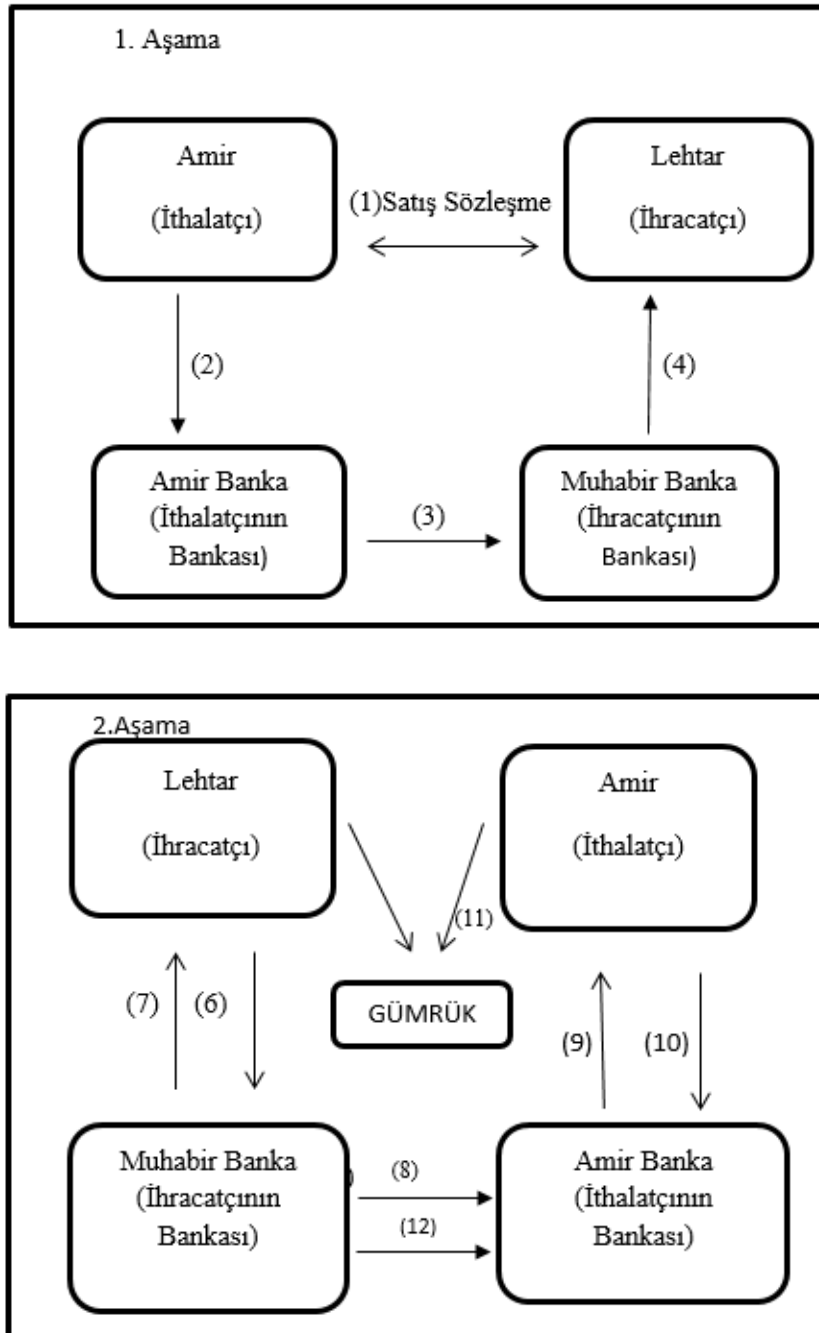
- **Amir (Alıcı –İthalatçı):** Lehtar (satıcı) ile yapılan satış sözleşmesine uygun olarak gerekli koşulları sağladıktan sonra banka veya akreditifi açacak başka ilgili taraf ile akreditifin açılması konusunda mutabık olup akreditifin açtırma talimatını vererek işlemi başlatan taraftır (Ay, 2008: 6; Mustafa, 2010: 19; Özalp, 2007: 24).
- **Lehtar (Satıcı – İhracatçı):** Lehine akreditif açılan ihracatçıdır. Akreditifte öngörülen gerekli belgeleri düzenleyip bankaya ibraz ettirmek ve akreditif şartlarına uymak suretiyle diğer taraflardan görevlerini yerine getirmelerini isteme hakkı olan, malları hazır hale getiren taraftır (Gündoğdu, 2016: 43; Şirinpınar, 2012: 35).
- **Amir Bankası:** Akreditif amirinin bankasıdır. Amirden aldığı talimat üzerine lehtara yani satıcı lehine akreditif açan ve bunu ihracatçının yani satıcının bankasına bildiren bankadır (Saraç, 2014: 53; Top, 2014: 20).
- **Lehtar (Muhabir) Bankası:** Genellikle satıcının (lehtarın) ülkesinde bulunan akreditif işlemini gerçekleştirmek için aracı olan bankadır (Demir, 2010: 27). Muhabir bankanın yüklendiği sorumluluğun kapasitesine göre; ihbar bankası, teyit bankası, görevli banka gibi farklı isimler almaktadırlar (Çiray, 2009: 109-110). İhbar bankası, amir bankanın gönderdiği akreditif metninde lehtara kendisine verildiği görev gereğince akreditifin açıldığını ve akreditif şartlarını bildiren bankadır. Lehtara karşı

herhangi bir ödeme sorumluluğu bulunmamaktadır (Gül, 2010: 15). Teyit bankası, akreditifte amir banka dışında kendisinin de kesin yükümlülüğü olan bankadır (Akın, 2016: 219). Ödeme taahhüdü verir, ancak akreditifin uygunluğunu onaylama yetkisi yoktur. Görevli banka, lehtar tarafından kendi bankasına belgelerin ibraz edilmesi ile akreditifin uygun olup olmadığını kontrol eden ayrıca ödeme sorumluluğuna giren bankadır (Bölükbaşı, 2008: 39; Karakaya, 2015: 28).

3.6.2. Akreditifli Ödemenin İşleyişi

Akreditifli ödeme yönteminin işleyişi aşağıda Şekil 1’de de görüldüğü gibi genel hatlarıyla şu şekilde gerçekleşmektedir:

Şekil 1: Akreditifli Ödemenin Tarafları ve İşleyiş

Kaynak: Çiray, 2009: 9; Doğu, 2003: 99; Zeynalzade, 2016: 69.

1. Amir ile lehtar (alıcı ve satıcı) aralarında akreditifli ödeme olarak alım satımı yapılacak mal için satış sözleşmesi yaparlar. Burada ödeme şeklinin akreditif olduğu ifade edilir.
2. Amir, kendi bankasına lehtarın lehine bir akreditif açması isteğinde bulunur (U.S. Department of Commerce, 2008: 8). Bu başvuru, akreditifle ilgili tüm detayların olduğu 'Akreditif Açtırma Talep Formu' denilen bir evrakla yapılır.
3. Amir banka, amirden gelen talimat üzerine mevzuata göre akreditifin koşullarının uygunluğunu kontrol eder. Eğer bir aykırı durum yoksa önce amir lehine gayri nakdi kredi hesabı açar. Sonra amir banka 5 iş günü içinde amirin adına lehtarın lehine, Akreditif Mektubu diğer adıyla Küşat Mektubu hazırlanarak akreditifi açar (Koban, 2002: 77). Amir banka, hazırladığı küşat mektubunu muhabir (lehtarın) bankaya göndererek akreditifi satıcıya (lehtara) bildirmesini ister (Kodalak,2015: 72).
4. Muhabir banka lehtara açılan akreditifin koşullarını inceler. Küşat mektubunun bir nüshasını lehtara vererek akreditifi ihbar eder (Kaya, 2007: 51).
5. Lehtar, akreditif mektubunu aldıktan akreditif koşullarına göre sonra üretime başlar ve malları sevk eder (Bilgili ve diğerleri, 2005: 89).
6. Lehtar, malları sevk ettiğini belgeleyen evrakları muhabir bankaya ibraz eder ve ödeme talebinde bulunur.
7. Belgelerin uygun olması halinde, muhabir banka mal bedelini lehtara öder ya da lehtarın tanzim ettiği poliçeyi kabul eder veya ciro eder (Ay, 2008: 21).
8. Muhabir banka belgeleri ve varsa ciro edilmiş poliçeyi amir bankaya iletir ve ödemeyi tahsil eder (Top, 2014: 27).
9. Amir banka gönderilen belgeleri uygun olup olmadığını kontrol edildikten sonra bedelin ödenmesi için belgeler amire sunulur (Doğu, 2003: 86-87).
10. Akreditif koşullarına uygun görülen evraklar, amirin kendi bankasına mal bedeli ve masrafları ödemesi karşılığında teslim edilir (Dilek, 2007: 26).
11. Ödemeyi yapan amir teslim aldığı evraklarla malını gümrükten çeker.
12. Amir banka aldığı mal bedelini ve masrafları muhabir bankaya gönderir.

4. İHRACATTA AKREDİTİFLERİN ETKİSİ: EGE BÖLGESİ ÖRNEĞİ

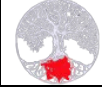
4.1. Araştırmanın Amacı, Kapsamı ve Yöntemi

Çalışmada, ihracatta gerçekleşen akreditif uygulamalarının Ege Bölgesi genelinde oluşturduğu ihracat miktarlarını incelemek bir anlamda diğer ödeme yöntemleri ile karşılaştırma yaparak sonuçlara ulaşmak ve bu sonuçları değerlendirme amaçlanmıştır. Belirlenen amaç doğrultusunda elde edilen verilerle ödeme şekillerine göre yapılan ihracat rakamları incelenmiştir. Böylece diğer ödeme şekillerine göre akreditif uygulamalarının dış ticaretteki yeri ve önemine değinilmiştir.

Ege Bölgesi'nin İzmir ilinde bulunan Ege İhracatçı Birlikleri'nden 2013–2018 yıllarına ait Ege Bölgesi'nin ihracattaki ödeme şekillerinin dolar türünde FOB değerleri elde edilmiştir. Araştırmada elde edilen verilerle ihracatta akreditifin Ege Bölgesi'ndeki etkisi yorumlanmış, Ege Bölgesi'nde akreditiflerin ihracatta ne kadar etkili olduğu belirlenmeye çalışılmıştır. Aynı zamanda akreditifli ödeme yönteminin diğer ödeme yöntemleri ile karşılaştırmaları yapılarak avantajları ve kullanılabilirliği analiz edilmiştir.

4.3. Araştırma Bulguları

Ege İhracatçıları Birliği'nden elde edilen veriler düzenlenerek Ege Bölgesi'nde gerçekleştirilen ihracat tutarları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 2: Ödeme Şekillerine Göre İhracat, 2013–2018 (.000 ABD Doları)

Ödeme Şekli	2013	2014	2015
Akreditif	1.391.489.461	1.063.832.349	839.857.188
Bağlı Muamele	251.931	52.201	548.193
Bedelsiz	1.626.713	4.464.302	4.553.393
Kabul Kredili Akreditif	114.718	1.628.348	266.316
Kabul Kredili Mal Mukabili	223.641	327.791	228.543
Kabul Kredili Vesaik Mukabili	9.320.241	6.421.148	9.305.078
Mal Mukabili Ödeme	12.380.185.654	13.430.983.742	12.123.906.795
Peşin Akreditif			25.111
Peşin Ödeme	1.567.147.850	1.592.588.017	1.299.279.063
Vadeli Akreditif	399.683.312	396.156.163	337.513.108
Vesaik Mukabili Ödeme	2.421.401.013	2.353.789.577	1.874.694.973
Özel Hesap	-	196.927	
Özel Takas	7.792.031	7.768.723	3.127.200
TOPLAM	18.179.236.567	18.858.209.288	16.493.304.961
Ödeme Şekli	2016	2017	2018
Akreditif	755.895.904	942.617.759	1.034.850.914
Bağlı Muamele	2.510.784	2.382.437	-
Bedelsiz	4.607.290	317.639	2.288
Kabul Kredili Akreditif	294.163	345.212	295.104
Kabul Kredili Mal Mukabili	491.980	30.934	4.238.583
Kabul Kredili Vesaik Mukabili	15.935.610	13.902.337	7.394.815
Mal Mukabili Ödeme	12.373.179.921	13.423.066.115	14.926.216.030
Peşin Akreditif	-	-	50.170
Peşin Ödeme	1.313.233.955	1.607.637.379	1.894.529.004
Vadeli Akreditif	274.812.273,95	267.319.204,60	255.083.788
Vesaik Mukabili Ödeme	1.836.708.347	1.883.366.484	2.051.199.704
Özel Hesap	-	112.422	137.689
Özel Takas	1.049.802	-	127.497
TOPLAM	16.578.720.030	18.141.097.923	20.173.860.400

Tablo 2'e bakıldığında, 2013- 2018 yılları arasında yapılan Ege Bölgesi ihracatındaki dolar türünden FOB değerleri yer almaktadır. Genel toplamlara bakıldığında Ege Bölgesi'ndeki ihracat tutarları 18,18 milyar (2013), 18,86 milyar (2014), 16,5 milyar (2015), 16,58 milyar (2016), 18,14 milyar (2017) ve 20,17 milyar dolar (2018) olduğu görülmektedir. Bu yıllar arasında yaklaşık 20,2 milyar dolar ile en yüksek 2018 yılında, en düşük 2015 yılında ihracat yapılmıştır.

Ege Bölgesi'nin ihracatında kullanılan ödeme şekillerine yönelik veriler 2013-2018 yılları arasında incelendiğinde, en fazla kullanımı tercih edilen ödeme şekli büyük çoğunluğu kapsayan mal mukabili ödeme olmuştur. Bu ödeme şeklinde ihracat finansmanındaki tutarlar 2015 yılında kabul kredili mal mukabili ödeme ile birlikte 12,13 milyar dolar ile en az ihracat, zamanla artış ve azalışlar göstererek en çok ihracat 14,93 milyar dolar ile 2018 yılında yapılmıştır. Mal mukabili ödeme, ithalatçı için en güvenilir olduğu için en çok kullanılan ödeme şekli olduğu söylenebilir. Diğer taraftan, ihracatçılar için en dezavantajlı olmasına rağmen en çok kullanılan ödeme yöntemi olması, Ege Bölgesi'nin ihracat yaptığı ülkelere güvendiğinin bir göstergesidir. Bir başka neden ise, akreditife göre daha az masraflı olan mal mukabili ödemenin daha fazla kullanılmak istenmesi olabilir.

Vesaik mukabili ödemenin Tablo 2'de görüldüğü gibi, ikinci en çok kullanılan ödeme yöntemlerinden olmuştur. Değerlerine bakıldığında kabul kredili vesaik mukabiliyle birlikte yıllar itibariyle sırayla 2,43 milyar (2013), 2,36 milyar (2014), 1,88 milyar (2015), 1,85 milyar (2016), 1,9 milyar (2017), 2,06 milyar (2018) dolar olarak belirtilebilir. Vesaik mukabili ödemenin akreditifle benzerlik gösteren bir ödeme şekli olması ve akreditiften daha az masraflı olması durumları vesaik mukabili ödemenin akreditifli ödemenin önüne geçmesinin ve ikinci sırada en çok kullanılan ödeme şekillerinden olmasının bir etkeni olabilir.

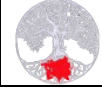
Akreditifli ödeme en çok kullanımda ödeme şekilleri arasında 2013 yılında üçüncü, diğer yıllarda ise son sırada yer almıştır. Bu ödeme şekli diğer ödeme yöntemlerinin gerisinde kaldığı görülmektedir. Burada, akreditifli ödemenin iki taraf için de daha güvenilir olmasına karşın pahalılığından dolayı kullanılmadığı söylenebilir. Genel anlamda bu ödeme şeklinin tutarlara bakıldığında peşin akreditif, kabul kredili akreditif ve vadeli akreditif ile birlikte 2013 yılında 1,79 milyar dolar, 2014'de 1,46 milyar dolar, 2015'de 1,18 milyar dolar, 2016'da 1,03 milyar dolar, 2017 yılında 1,21 milyar dolar, 2018 yılında 1,29 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Peşin ödemeye bakılırsa, yıllara göre değişiklikler gerçekleşmiştir. 2013 yılında dördüncü, diğer yıllar ise üçüncü sırada kullanılan ödeme şekli olmuştur. Bunun nedeni ihracatçılar için en avantajlı, ithalatçılar için en dezavantajlı durum olmasıdır.

Tablo 3: Ödeme Şekillerine Göre Ege Bölgesi'nde Yapılan İhracatın Yüzdeler Payları (%)

Ödeme Şekli	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Akreditif	9,85	7,75	7,14	6,22	6,67	6,40
Peşin Ödeme	8,62	8,44	7,88	7,92	8,86	9,39
Mal Mukabili Ödeme	68,10	71,22	73,51	74,64	73,99	74,00
Vesaik Mukabili Ödeme	13,37	12,52	11,42	11,17	10,46	10,20
Diğer	0,06	0,07	0,05	0,05	0,02	0,001
TOPLAM	100	100	100	100	100	100

Yukarıdaki tabloya bakıldığında, Ege Bölgesi'nde yapılan ihracatta en büyük ihracat payına sahip olan ödeme şekli mal mukabili olmuştur. Mal mukabili ödemenin ihracat payları ise sırasıyla %68,10 (2013), %71,22 (2014), %73,51 (2015), %74,64 (2016), %73,99 (2017), %74 (2018) oranlarıyla gerçekleşmiş ve ortalama olarak yaklaşık %73 oran olmuştur. İhracat

payı ortalama %12 olan vesaik mukabili ödeme, en çok kullanılan ödeme şekillerinde ikinci sırada yerini korumuştur. Peşin ödeme ve akreditifli ödeme yıllara göre aralarında üçüncü ve dördüncü sırada yer almıştır. Akreditifli ödeme, %9,85 değeriyle 2013 yılında üçüncü sırada yer alırken Tablo 3'daki yüzdeler düşüşler yaşanarak dördüncü sırayı almış ve yerini peşin ödemeye bırakmıştır.

5. SONUÇ

Ülkeler, aralarında ticaret yaparken satıcı ve alıcı aralarında satış sözleşmesi imzalamaktadırlar. Bu sözleşmede belirlenmesi gereken aşamalardan biri malın bedelinin ödenmesinde kullanılacak yöntemin belirlenmesidir. Dış ticaret ödeme yöntemleri, hem ihracatçı (satıcı) hem ithalatçı (alıcı) için belirli riskler taşımaktadır. Ayrıca ödeme şekillerinin bazıları ihracatçının avantajına bazıları ise ithalatçının avantajına olmaktadır. İthalatçı ve ihracatçı ödeme şeklinin hangisinin olacağını bilmesiyle ihracatçı malın ne zaman teslim edeceğini ve ödemenin ne zaman teslim alacağını; ithalatçı ise malını ne zaman teslim alacağını ve ödemeyi ne zaman, nasıl yapacağını bilmektedir.

Dış ticaret ödeme yöntemleri peşin ödeme, mal mukabili ödeme, akreditifli ödeme, vesaik mukabili ödeme ve kabul kredili ödeme olmak üzere beş gruba ayrılmaktadır. Kabul kredili ödeme tek başına kullanılmamakta olup akreditifli, mal mukabili ve vesaik mukabiliyle birlikte kullanılmaktadır. Bu yüzden üçüncü bölümdeki verilerin yorumlanmasında ödeme şekilleri dört gruba ayrılmış olarak değerlendirilip kabul kredili ödeme yönteminin verileri birlikte kullanıldığı ödeme şekillerine eklenmiştir.

Akreditifli ödeme yöntemi, uluslararası ticarete yaygın olan ve en güvenilir ödeme yöntemidir. İthalatçı tarafından ihracatçının lehine açılmaktadır. Belirli bir süre içerisinde amir bankanın, ithalatçı tarafından belirlenen şartlar doğrultusunda ihracatçının hazırladığı belge karşılığında ihracatçıya mal bedelini ödeyeceği ve ihracatçının düzenlediği poliçeyi kabul edeceğini taahhüt etmektedir. Bankalar akreditifli ödemede aracı olmanın dışında ödeme yükümlülüğünü de üstlenmektedir. Genelde birbirlerini tanımayan veya güvenmeyen iki taraf için tercih edilmektedir. Ayrıca bu ödeme yöntemi hem ihracatçının hem de ithalatçının haklarını korumakta olup eşit risk ve sorumluluklar yüklemektedir.

Araştırmada, uluslararası ticarete hem alıcı hem de satıcı için en üst düzeyde güven sağlayan ve en çok kullanılan ödeme yöntemi olan akreditifli ödeme yönteminin Ege Bölgesi ihracatında ne kadar etkin olduğu incelenmiştir. En güvenilir ödeme yöntemi olmasına rağmen, pahalılığı nedeniyle Ege Bölgesi'nin ihracatında akreditifli ödemenin çok fazla kullanılmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bunun nedenlerden biri, bankaların finansal sorunlar yaşadığı belirsizlik ortamında diğer bankaların ihraç ettiği akreditifleri onaylama ve sigorta etme durumuna sıcak bakmamaları olabilmektedir.

Çalışmada belirlenen amaç doğrultusunda Ege İhracatçı Birlikleri'nden elde edilen veriler değerlendirildiğinde, Ege Bölgesi ihracatında en çok kullanılan ödeme yöntemi mal mukabili ödeme olmuştur. Bu bağlamda, Ege Bölgesi'nde mal mukabili ödeme yönteminin birinci sırada yer alması, Ege Bölgesi ihracat yaptığı ülkelere güven duymasına bağlı olduğu sonucu çıkarılabilir. Akreditife göre mal mukabili ödemenin maliyetinin daha ucuz olması ve ithalatçılar için en güvenilir ödeme şeklinin mal mukabili ödeme olması, mal mukabili ödemenin en çok kullanılmasının diğer nedenleri arasında sayılabilir.

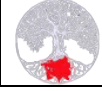
Ege Bölgesi ihracatında akreditifli ödemenin çok etkili olmadığı genel olarak mal mukabili ödemenin kullanıldığı sonucuna varılmıştır. Mal mukabili ödemenin kullanım oranı %50'yi aşmış olması; Ege Bölgesi İhracatçıları'nın ithalatçı firmaları çok iyi tanıdıkları ve karşılıklı olarak birbirlerine güven duydukları sonucunu bize vermektedir. Akreditifli ödemenin

kullanımı 2013-2018 yılları arasında fazla kullanılmadığı verilerde de görülmektedir. Bu durum akreditifli ödemenin karmaşıklığı ve diğer ödeme şekillerine göre maliyetinin daha pahalı olmasından kaynaklı olabilmektedir. Bu ödeme yönteminde aracı olan bankalar gerekli işlemlerin yerine getirmesinde yaşanan sıkıntılardan da akreditifli ödemenin fazla kullanılmadığı söylenebilmektedir.

KAYNAKÇA

- Acar, S. (2012). *Türkiye İhracatında Akreditiflerin Etkisi*. İstanbul: İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ağsakal, A. ve Erkan, M.K. (2016). Türkiye'de Dış Ticarete Ödeme Şekilleri ve Faiz Oranları. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*. (30): 581-588.
- Akın, H. (2009). *Dış Ticarete Alternatif Para Kazanma Yolları*. Ankara: Elma Yayınevi.
- Alhattab, M. (2018). *Dış Ticaret Ödeme Riski Yönetiminde Banka Yükümlülüğü Üzerine Bir İnceleme*. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ay, Z. (2008). *Dış Ticarete Bir Ödeme Aracı Olarak Akreditif ve Uluslararası Muhasebe Standartları Çerçevesinde Muhasebeleştirilmesi*. Kocaeli: Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bayazıtlı, K. (2015). *Yeni Bir Ödeme Şekli Olarak Banka Ödeme Yükümlülüğü ve Uygulaması*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bilgili, E. , Tunahan, H. ve Dizkırıncı, A.S. (2005). Akreditifli Ödeme ve İhracatçı İşletmelere Yönelik Bir Uygulama. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*. (28): 87-96.
- Bölükbaşı, S. (2008). *Akreditifli İşlemlerde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri Üzerine Bir İnceleme*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Cesur, Ö. (2013). *Akreditifli Ödeme Şeklinde Bankaların Sorumluluğu ve Karşılaşılabilecek Sorunlara Çözüm Önerileri*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çiray, F.C. (2009). *Akreditifte Bankaların Hukuki Bakımdan Sorumlulukları*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü.
- Demir, B. (2010). *Uluslararası Bankacılıkta Ödeme Yöntemlerinden Akreditif ve Akreditifte Karşılaşılan Sorunlar İle Çözüm Önerileri*. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Dilek, M. (2007). *Dış Ticarete Ödeme Yöntemleri Ve Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar*. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dizkırıncı, A.S. (2004). *İhracatta Akreditifli Ödeme Şeklinin Kullanım Nedenleri ve Bir Uygulama*. Sakarya: Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Doğu, S. (2003). *Uluslararası Ticaret*. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.
- Gayipov, Y. (2013). *Dış Ticarete Teslim ve Ödeme Şekillerinde Eğitim Gereklilerinin Belirlenmesi*. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Göleç, N. (2015). Uluslararası Finansa İnovasyon Örneği Olarak Banka Ödeme Yükümlülüğü (BPO) / Bank Payment Obligation (BPO) As An Example Of Innovation In International Finance. *Journal Of Accounting, Finance and Auditing Studies*. 1(2): 103-120.
- Gül, R. (2010). *UCP 600 ve Bankalarda Akreditif Uygulamaları Örnek olay İncelemeler*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü.

- Gündoğdu, N. (2016). *Dış Ticarete Teslim ve Ödeme Şekillerinde Eğitim Gereklilerinin Belirlenmesi*. Nevşehir: Nevşehir Hacı Bektaş Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kaçmaz, E. (2014). *Türkiye’de Dış Ticaret İşlemlerinde Uygulanan Finansman Teknikleri ve Lojistik Sektörüne Yönelik Bir Araştırma*. İstanbul: Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karakaya, G. (2015). *Uluslararası Ticarete Akreditif İşlemleriyle İlgili Firmalar Düzeyinde Karşılaşılan Sorunlar Ve Çözüm Önerileri*. İstanbul: İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kaya, F. (2009). *Dış Ticaret ve Finansmanı*. İstanbul: Beta Yayıncılık.
- Kebapçı, E. (2010). *Avrupa’dan Türkiye’ye Paslanmaz Çelik Hammadde İthalatını Etkileyen Rejimlere Genel Bakış*. Kocaeli: Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Koban, E. (2002). *Dış Ticaret Eğitimi*. İstanbul: Alfa Yayınları.
- Kodalak, O. (2015). *UCP 600’e Göre Düzenlenen Akreditiflerin Analizi: Bir Katılım Bankası Örneği*. Sakarya: Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Küsmey, Y.N. (2016). *Dış Ticarete Ödeme ve Teslim Şekilleri*. Nevşehir: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Mirze, S.K. (2010). *İşletme*. İstanbul: Literatür Yayıncılık.
- Mustafa, A. (2010). *Dış ticarete ödeme şekilleri*. Edirne: Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Muşovi, E. (2014). *Dış Ticarete Ödeme Şekilleri İthalatçı Açısından Güven Problemi ve Çözüm Önerileri*. İstanbul: Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Onursal, E. (2016). *Mevzuat ve Teknik Yönleri İle Dış Ticaret*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Özalp, A. (2007). *Dış Ticarete Yeni Kurallar UCP 600’in Kullanılması ve Akreditif*. İstanbul: Türkmen Kitabevi.
- Pritchard, J. (2018). *How a Letter of Credit Works*. <https://www.thebalance.com/how-letters-of-credit-work-315201> (Erişim Tarihi: 04.01.2019)
- Poon, J., & Rigby, D. L. (2017). *International trade: The basics*. Routledge. file:///C:/Users/tosh%C4%B1ba/Downloads/9781315740683_preview.pdf (Erişim Tarihi: 30.05.2018).
- Saraç, S. (2014). *Akreditifin Hukuki Niteliği*. İstanbul: İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Singh, R. (2009). *International Trade Operations*. Naraina: Excel Books. https://books.google.com.tr/books?id=Yz_0TZZczu0C&printsec=frontcover&dq=%C4%B1nternat%C4%B1onal+trade&hl=tr&sa=X&ved=0ahUKEwjdk7PUw7LaAhXCa1AKHcRnCcQ6AEIKDAA#v=onepage&q=%C4%B1nternat%C4%B1onal%20trade&f=false (Erişim Tarihi: 09.05.2018).
- Susmuş, T. Ve Başlangıç, S.Ö. (2015). The New Payment Term BPO and Its Effects on Turkish International Business. *Procedia Economics and Finance*. 33: 321 – 330.
- Şirinpınar, A. (2012). *Dış Ticarete Akreditif İşlemlerinde Operasyonel Risklerin Önlenmesi*. İstanbul: İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Toklu, İ.T. (2018). İhracatta Akreditifli Ödeme : Bal Sektörü üzerine Bir Vaka Analizi. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 6(ICEES'18): 53-60.
- Top, F. (2014). *Dış Ticarete Ödeme ve Teslim Şekilleri: Bucak Mermer Sektörü Örneği*. Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tulgar, D. (2018). *Türkiye'de Uluslararası Bankacılık Ve Dış Ticaret*. Tekirdağ: Namık Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tuncel, M. (2006). *Türk Dış Ticaretinde Teslim ve Ödeme Şekillerinin Ekonomik Analizi: Eğitim Gereklilerinin Belirlenmesine İlişkin Bir Model Önerisi*. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- U.S. Department of Commerce, International Trade Administration. *Trade Finance Guide*. <https://www.trade.gov/publications/pdfs/tfg2008.pdf> (Erişim Tarihi: 18.11.2018).
- Ünver, İ. (2008). *Konya'da Faaliyet Gösteren Otomotiv Yan Sanayi İşletmeleri'nin İhracatta Yaşadığı Sorunlar Ve Çözüm Önerileri*. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
- Yılmazer, M. , Çınar, S. , Pesen, Ö. , Güven, Ö. , Yılmaz, M. , Özken, A. , Atay, H.A. , Koçtürk, O.M. , Danacı, T. , Ağırbaş, M. , Kalpalı, İ. ve Ayan, Ö. (2015). *İhracat ve İthalat Yönetimi*. İstanbul: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Zeynalzade, S. (2016). *İhracatta Akreditif Uygulamaları: Bir Katılım Bankası Örneği*. Sakarya: Sakarya Üniversite Sosyal Bilimler Enstitüsü.